

De achterkant van het ongelijk

Op de vergaderagenda van de Vereniging voor Nederlandse Gemeenten stonden twee onderwerpen van het departement van Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening. Een definitief standpunt over de zo geheten decentralisatie van het volkshuisvestingsbeleid, alsmede een eerste commentaar op de verdeling van woningcontingenten voor 1982. In vereniging beoordeeld, werpen beide voor-nemens van ons bouwdepartement een hel, neon-achtig licht op enkele misvormingen in onze samen-(haha)leving.

Daar is dan eerst een regeringsnota over decentralisatie van volkshuisvestingsbeleid. Enkele jaren denken, schrijven, onderhandelen van vele ambtenaren en enkele bewindspersonen, is in deze nota geïnvesteerd. Dat in de nota eigenlijk slechts een stroomlijning van het bouwbeleid wordt behandeld en hoogstens één papelel decentralisatie oplevert, noteer ik nu terloops. Neen, boeiender is de fraaie planprocedure die het departement terecht aanbeveelt, opdat de bouw van de woningen berusten kan op de zorgvuldig beoordeelde en panklare voorbereidingen van de gemeenten. Aan het bouwen van woningen gaat heel wat vooraf, van bestemmingsplannen, het bouwrijp maken van grond tot het knokken met rijksambtenaren over de kavelprijs. Logisch derhalve dat een meerjarrenplan op dit harde, moeder aarde vormgevende beleidsterrein, nu eens geen nodeloze werkverschaffing is.

Maar thans de verdeling van de 110.000 gesubsidieerde woningen in 1982. Minister Van Dam kan slechts de helft aanbieden van de realiseerbare plannen. Hij zou vast meer willen uitdelen als knapperig vers bewindspersoon, zodat ik het voortduren van enige schaarste aan „betaalbare” woningen hem niet wil toerekenen. Hoe echter wil hij dit geringe bouwvolume verdelen? Door 60 à 75% van de claims der grote steden te honoreren, 50% van die der groeigemeenten en minimaal 25% der overige — dus bijna alle — gemeenten.

De achter deze verdeling schuilgaande idee dat hij de resterende woningbouw voor het overgrote deel in nog maar enkele plaatsen wil concentreren, biedt aangrijpingspunten voor een levendige ruzie, die dan ook is uitgebroken. Maar belangwekkender is natuurlijk de geweldige discontinuïteit en het centralisme waarvan deze beleidsdaad getuigt. Een normaal soepel lopend bouwbeleid verdraagt geen plotselinge koerswijzigingen van deze omvang. Het is begrijpelijk dat een bewindspersoon snel beleid wil maken, dat is zijn beroep. Het is begrijpelijker dat socialistische bewindspersonen (mijn hemel, wat een onpersoonlijk woord) nog ongeduldiger zijn dan de anderen, onzeker van de dag waarop het CDA, en meer in het bijzonder politieke Tourmatador Van Agt, van ploegenoten wisselt. Maar dit beleid faalt. Het faalt aan de ene zijde omdat veel bouwrijpe grond in Nederland onbebouwd zal blijven, daarmee grote investeringen vernietigend. Het faalt ten andere zijde, aangezien enkele grote steden onvoldoende mogelijkheden hebben het hun toegewezen contingent ook werkelijk te bouwen. Het kost dus tegelijkertijd geld aan de gemeenten — maar dat zal het de-

partement van Volkshuisvesting vast niet van plan zijn te vergoeden, en het kost woningen. De gedachte dat dit laatste gewild beleid kan zijn — opdat de bouwbegroting nog verder ontlast wordt — is mij net iets te cynisch. Wie echter is nog bereid serieus na te denken over nieuwe en ingewikkelde planprocedures met één papelel decentralisatie, als er op datzelfde moment elk voorafgaand plan waardeloos blijkt, overgoten bovendien met een gehele soepterrien centralisme? Praten over decentraliseren, en in de praktijk de zeggenschap nog verder naar zich toehalen, dat zijn de rijksmanieren. Neen, deze stelling gaat te ver. Want waar grootscheepse bezuinigingen nodig zijn, zoals te verwachten in de gezinsverzorging, het sociaal-cultureel werk, daar kan de invoeringsdatum van taakoverheveling naar de gemeenten niet vroeg genoeg zijn. Op één van je rustige momenten denk je wel eens welke veren tot dit maatschappelijk zo misvormde gedrag drijven. Mooi zijn die veren niet. Zelfs een op gepast wantrouwen gefundeerde samenwerking tussen overheden wordt niet meer bereikt. Neen, u kijkt nu naar de achterkant van het ongelijk.

Berg